

*Черкашина Юлія Володимирівна,
здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня;
Сухорукова Анна Леонідівна,
к. н. з держ. упр., доцент,
доцент кафедри менеджменту, бізнесу та адміністрування
Миколаївський національний аграрний університет*

СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ ФОРМУВАННЯ ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНОЇ СФЕРИ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Розвиток туристично-рекреаційного комплексу є одним із ключових напрямів структурної трансформації економіки Миколаївської області у післявоєнний період. Туризм виступає не лише джерелом валютних надходжень і зайнятості населення, а й сприяє відродженню культурної ідентичності регіону, інтеграції у національний простір сталого розвитку та міжнародні рекреаційні мережі.

За даними Миколаївської обласної військової адміністрації, у 2024 році надходження від туристичного збору зросли удвічі порівняно з попереднім роком і перевищили 1,5 млн грн, що свідчить про відновлення туристичного руху попри воєнні ризики. Водночас за оцінками Державного агентства розвитку туризму України, частка регіону в загальнонаціональній структурі туристичних надходжень залишається нижчою за потенційну (менше 2 %), що обумовлює потребу у вдосконаленні регіональної політики, модернізації інфраструктури та підвищенні рівня сервісу [1].

Серед ключових економічних чинників розвитку туристично-рекреаційної сфери регіону можна виділити інвестиційний клімат, кадрове забезпечення, транспортно-логістичну інфраструктуру, податкові стимули, а також цифровізацію галузевих процесів. Після 2022 року на Миколаївщині спостерігається активне формування мережі малого підприємництва у сфері зеленого туризму, який передбачає поєднання відпочинку з волонтерськими та

екологічними ініціативами. Місцеві громади (зокрема, Коблівська ТГ) почали розробляти власні туристичні стратегії, орієнтовані на екологічну стійкість і залучення грантових коштів ЄС [2].

Слід зазначити транспортно-інфраструктурні виклики. Попри поступове відновлення логістичних маршрутів, обмежений стан дорожньої мережі та відсутність авіаційного сполучення знижують доступність регіону для іноземних туристів. Розбудова транспортного коридору Миколаїв – Одеса – Херсон, а також модернізація портових і прибережних об'єктів можуть стати каталізаторами зростання туристичного потоку.

Проблемним залишається фінансово-економічний механізм підтримки малого бізнесу у сфері туризму. У регіоні бракує пільгових програм кредитування та страхування туристичних ризиків. Водночас у межах державної програми «єРобота» мікропідприємства Миколаївщини можуть отримати гранти на розвиток сімейних садиб і кав'ярень, що безпосередньо впливатиме на підвищення зайнятості у приморських громадах [3]. Розширення таких програм, запровадження регіонального фонду туристичного розвитку та прозора система податкових пільг для інвесторів є передумовою сталого зростання.

Можна виділити кілька перспективних напрямів розвитку туристично-рекреаційної сфери Миколаївщини: формування регіонального туристичного бренду на основі історії суднобудування та морської культури; розвиток подієвого туризму (фестивалі, вітрильні регати, гастрономічні ярмарки); розбудова внутрішніх туристичних маршрутів «Миколаїв - Вознесенськ - Первомайськ» із використанням природних парків і крафтових виробництв; поглиблення співпраці між громадами, бізнесом і освітніми закладами для підготовки кадрів; інтеграція регіону у всеукраїнську цифрову екосистему туристичних сервісів [4].

Загалом розвиток туристично-рекреаційної сфери Миколаївської області у 2025–2030 рр. має будуватися на принципах партнерства, інноваційності та стійкості. Реалізація цих принципів передбачає застосування державно-

приватного партнерства у відновленні об'єктів інфраструктури, розробку довгострокової обласної програми «Туризм Миколаївщини 2030» з чіткими показниками ефективності, створення єдиної бази туристичних даних і системи моніторингу статистичних показників[5]. Реалізація зазначених заходів дасть змогу не лише активізувати внутрішній туризм, а й створити нову модель регіональної економіки, де туристична сфера виступатиме драйвером відновлення соціально-економічного потенціалу, розвитку малого бізнесу та формування позитивного іміджу України на міжнародній арені.

Список використаних джерел:

1. Державне агентство розвитку туризму України. Динаміка податкових надходжень від туристичної діяльності по регіонах за 2023 рік. URL: <https://www.tourism.gov.ua/blog/dinamika-podatkovih-nadhodzhen-po-oblastyah-za-2023-rik>

2. Проект рішення №60.13.17.08.2025 «Про внесення змін та доповнень до Стратегії розвитку Коблівської сільської територіальної громади Миколаївського району Миколаївської області на період 2021-2027 роки». URL: <https://koblivska-gromada.gov.ua/docs/2097546/>

3. Бізнес. Дія. «Гранти на відкриття мікробізнесу в Миколаївській області». Дія.Бізнес, 25 липня 2025 р. URL: <https://business.diia.gov.ua/news/hranty-na-vidkryttia-mikrobiznesu-v-mykolaivskii-oblasti> (дата звернення: 19.10.2025).

4. Шебаніна О. В., Бурковська А. І., Полторак А. С., Бурковська А. В., Сухорукова А. Л. Управління сферою гостинності через розвиток туристичної інфраструктури у світі: тенденції та перспективи в умовах сталого розвитку. *Modern Economics*. 2024. № 44 (2024). С. 233-246.

5. Кальниш Ю. Г., Сухорукова А. Л. Компетенція обласних державних адміністрацій як повноважних органів системи виконавчої влади на місцях. *Державне управління*. 2010. Т. 130. Вип. 117. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили. С. 6–10.